

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 689/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Treščákom ml., Štúrova 17, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7CdoPr/5/2023 z 26. júna 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a zároveň žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 5C/990/2008 o náhradu mzdy v procesnom postavení žalobkyne. Okresný súd medzitýmnym rozsudkom z 30. novembra 2016 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany žalovaného zo 17. decembra 2007 je neplatné a zároveň že od žalovaného nemožno spravodlivo požadovať, aby sťažovateľku ďalej zamestnával. Predmetom konania tak zostal nárok sťažovateľky na náhradu mzdy za obdobie od 14. februára 2008 do 26. januára 2017, o ktorom rozhodol okresný súd rozsudkom z 22. marca 2021, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Co/47/2021-534 z 21. januára 2022 z dôvodu, že okresný súd žalovaného neoboznámil s významným podaním sťažovateľky, ktorým vyčíslila svoj nárok na náhradu mzdy. Vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom bol viazaný právnym názorom súdu vyššej inštancie, podľa ktorého mal okrem

iného kvalifikovaným spôsobom zistiť skutkový stav (bod 16 uznesenia krajského súdu, ktorý je ústavnému súdu známy z jeho rozhodovacej činnosti v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 225/2022), keďže krajský súd sa stotožnil s námietkou žalovaného, že okresný súd nevykonal žiadne dokazovanie vo veci nároku na náhradu mzdy (napriek tomu, že v pracovnoprávných sporoch musí súd vykonať aj dôkazy, ktoré zamestnanec nenavrhol, ak je to pre meritum sporu nevyhnutné) (bod 15 uznesenia krajského súdu).

3. Okresný súd rozsudkom z 1. júna 2022 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľke náhradu mzdy vo výške 7 737,60 eur (zákonný nárok na náhradu mzdy za 12 mesiacov) a vo zvyšku žalobu zamietol. S prihliadnutím na to, že sťažovateľka sa od 1. augusta 2008 zamestnala a dosahovala porovnateľný zárobok, na obdobie nástupu na materskú a rodičovskú dovolenku, počas ktorého poberala sociálne dávky, konštatoval, že jej nemožno priznať požadovaný nárok na náhradu mzdy aj na obdobie presahujúce 12 mesiacov.

4. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom č. k. 10Co/66/2022-590 z 30. septembra 2022 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

5. Proti tomuto rozsudku sťažovateľka podala dovolanie, v ktorom podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) namietala nesprávny procesný postup spočívajúci jednak v aplikácii § 79 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“) *ex officio*, bez žiadosti žalovaného, a vo vykonaní dôkazu (dopyt na Sociálnu poisťovňu) v rozpore s § 319 CSP, keďže ho žalovaný nenavrhol, ktorý bol v neprospech sťažovateľky ako slabšej strany v individuálnom pracovnoprávnom spore.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol. Konštatoval, že obsah spisu nenasvedčuje tomu, že žalovaný o zníženie, resp. nepriznanie náhrady mzdy nežiadal. Zároveň bol toho názoru, že súdy neporušili zásadu rovnosti procesných strán v súvislosti s vykonaním sporného dôkazu. Vykonanie lustrácie v Sociálnej poisťovni považoval za potrebné na zistenie skutkového stavu a vydanie spravodlivého rozhodnutia. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 25. júla 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka sa nestotožňuje s právnymi závermi najvyššieho súdu, ktorý opomenul aplikáciu princípu ochrany slabšej strany a preferoval formalistickú aplikáciu právnej normy bez prihliadnutia na vzniknutú dôkaznú situáciu, logiku veci ani zámer zákonodarcu. Inými slovami, podľa jej názoru najvyšší súd poprel účel a zmysle § 319 CSP. Prikláňa sa k výkladu, podľa ktorého bolo predmetné ustanovenie prijaté na účel ochrany zamestnanca a nemôže byť aplikované v jeho neprospech, nemôže napomáhať súdu vyhľadávať dôkazy v neprospech zamestnanca. Okresný súd však vykonal dôkazný prostriedok (dopyt na Sociálnu poisťovňu) bez toho, aby to navrhol žalovaný zamestnávateľ, a z takto zistených skutočností vyvodil, že sťažovateľke nemôže priznať náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov. Najvyšší súd sa s týmto postupom stotožnil, a týmto svojim nesprávnym postupom zasiahol do práv sťažovateľky.

8. Za nesprávny sťažovateľka považuje aj záver najvyššieho súdu, že vykonanie lustrácie bolo nevyhnutnou podmienkou na posúdenie žaloby a žiadosti o nepriznanie náhrady mzdy.

Podľa sťažovateľky súd nemusí, ale môže náhradu mzdy nepriznať na základe procesnej aktivity zamestnávateľa. Za aktivitu však nemožno považovať len samotnú žiadosť o zníženie či nepriznanie náhrady mzdy, ale i unesenie dôkazného bremena vo vzťahu k preukázaniu tejto skutočnosti. Súd podľa sťažovateľky nemôže suplovať opomenutie unesenia dôkazného bremena zamestnávateľa na základe ustanovenia svedčiaceho v prospech zamestnanca v slabšom procesnom postavení. Súdny mali vzniknutú situáciu správne vyhodnotiť ako neunesenie dôkazného bremena vo vzťahu k preukázaniu dôvodnosti žiadosti o nepriznanie náhrady mzdy a následkom pasivity zamestnávateľa by bolo priznanie nároku na náhradu mzdy sťažovateľke bez obmedzenia podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Zároveň vykonanie predmetného dôkazu nemohlo pre sťažovateľku (slabšiu stranu) znamenať žiadnu výhodu, mohlo jej privodiť iba nevýhodnejšie procesné postavenie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľky označených v bode 1 tohto uznesenia napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jej dovolanie, z dôvodu nesprávnej aplikácie § 319 CSP.

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 206/2015). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

11. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky, ústavný súd dáva do pozornosti aj svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021).

12. V súlade s uvedenými východiskami ústavný súd pristúpil k preskúmaniu tých častí odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktoré zodpovedajú sťažovateľkou uplatnenej argumentácii, a pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sa zameril na to, či najvyšší súd v napadnutom uznesení posúdil dovolanie sťažovateľky ústavne akceptovateľným spôsobom.

13. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti, ktorá mala spočívať v tom, že okresný súd v rozpore s § 319 CSP vykonal dopyt na Sociálnu poisťovňu, ktorý žalovaný nenavrhol, a z neho získal rozhodujúci dôkaz v neprospech sťažovateľky, najvyšší súd po tom, čo pripomenul zásadu rovnosti strán v civilnom procese, ako aj príklon k vyšetrovaciemu princípu podľa § 319 CSP, konštatoval, že obsah spisu nedáva podklad na záver o porušení zásady rovnosti procesných strán, keďže 1. vykonanie lustrácie v Sociálnej poisťovni bolo nevyhnutnou podmienkou posúdenia žaloby sťažovateľky, ako aj žiadosti žalovaného o nepriznanie náhrady mzdy s odkazom na aplikáciu kogentného hmotnoprávneho § 79 ods. 2 Zákonníka práce, teda nevyhnutné na zistenie skutkového stavu veci a vydanie spravodlivého rozhodnutia. Keďže okresný súd nemal splnené podmienky na vydanie spravodlivého rozhodnutia, obstaral preto aj bez návrhu strán dôkazný prostriedok a vykonal dokazovanie potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci samej; 2. označený dôkaz nebol dôkazom v prospech zamestnávateľa, ale dôkaz potrebný pre vydanie spravodlivého rozhodnutia bez ohľadu na to, či preukazoval pravdivosť tvrdení sťažovateľky či žalovaného (bod 22.3 napadnutého uznesenia). V bode 24 najvyšší súd pripomenul, že nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá.

14. Záver najvyššieho súdu o absencii vady zmätočnosti, a teda neprípustnosti dovolania sťažovateľky, nemožno podľa ústavného súdu považovať za ústavne neudržateľný.

15. V zmysle § 420 písm. f) CSP je pre prípustnosť dovolania nevyhnutné, aby súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tomto zmysle musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti, nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania. Pri posudzovaní nesprávneho procesného postupu je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv bude potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania. Ak súd síce nepostupoval správne, ale v dôsledku tohto nesprávneho postupu nedošlo k takej intenzite zásahu, že ho nemožno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, nie je namieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre tento dôvod zmätočnosti. Pod dôvod zmätočnosti možno zaradiť (okrem iného) aj vady v procese dokazovania. Pričom v zmysle judikatúry najvyššieho súdu a ústavného súdu prichádza do úvahy preskúmanie nevykonania navrhnutých dôkazov a preskúmanie hodnotenia dôkazov (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1549 a nasl.)

16. Vychádzajúc z predpokladu, že nevykonanie navrhnutého dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, môže znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, tak nemožno považovať záver najvyššieho súdu, že vykonaním dôkazu smerujúcemu k bezpečnému ustáleniu skutkového stavu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces, za ústavne neudržateľný. A to aj z materiálneho

hládiska ochrany práv sťažovateľky (ako aj ochrany všetkých sporových strán civilného sporového konania, hoci aj sporu s ochranou slabšej strany).

17. Vo vzťahu k sťažnostnej argumentácii sťažovateľky ústavný súd dopĺňa, že podstatou ochrany slabšej strany v procesnoprávných vzťahoch je dorovnanie procesného postavenia tejto slabšej strany na tú úroveň, ktorá funkčne koreluje s procesným postavením protistrany („silnejšej“ procesnej strany). Princíp ochrany slabšej procesnej strany teda znamená, že slabší subjekt sa má „chrániť“ len do tej miery, kým sa nedosiahne spomínaná funkčná procesná rovnosť; rozhodne by nebolo správne interpretovať princíp ochrany slabšej strany v tom zmysle, že sa má zabezpečiť akési nadradené postavenie slabšej strany vo vzťahu k protistrane (porov. (porov. (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 46.).

18. V prípade sporov s ochranou slabšej strany, medzi ktoré nepochybne patrí aj individuálny procesnoprávny spor ako v prerokúvanej veci, s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu, všeobecne platný princíp rovnosti zbraní ustupuje a zamestnancovi musí byť poskytnutá osobitá ochrana procesnoprávnymi normami. Osobitná procesná ochrana sa prejavuje v osobitnej miestnej príslušnosti (§ 19 CSP), rozšírenej možnosti zastúpenia zamestnanca (§ 317 CSP), poučovacej povinnosti (§ 318 CSP), neuplatňovaní koncentrácie konania (§ 320 CSP), a v neposlednom rade aj v príklone k vyšetrovaciemu princípu v civilnom súdnom konaní vyjadrenému v § 319 CSP.

19. V tejto súvislosti ústavný súd považoval za podstatné, že samotná existencia osobitných procesných postupov v prípade sporov s ochranou slabšej strany neznamená, že sa primerane nepoužijú všeobecné ustanovenia o konaní. Naopak, § 323 CSP je vyjadrením zásady subsidiarity aplikácie všeobecných ustanovení upravujúcich postup súdu a strán sporu v civilnom súdnom konaní. Zároveň je ním vyjadrený vzťah divergentných ustanovení § 316 – § 322 CSP a ostatných ustanovení tohto zákona prostredníctvom uvedenej zásady. Všeobecné ustanovenia poskytujú odklonom podporu a vzájomne sa tak tieto ustanovenia dopĺňajú na účel spravodlivého rozhodnutia v primeranej lehote za súčasného zabezpečenia účinnej právnej ochrany zamestnanca, a to všetko v súlade so základnými princípmi Civilného sporového poriadku (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1224.).

20. Ústavný súd uznáva, že medzi najvyšším súdom a sťažovateľkou panoval odlišný prístup k výkladu a aplikácii § 319 CSP a zároveň sa výhradne nestotožňuje s implicitne naznačeným prístupom najvyššieho súdu. Na druhej strane však uvádza, že pre posúdenie spravodlivosti napadnutého konania ako celku nemusí na postup okresného súdu nevyhnutne nazerať skrz aplikáciu § 319 CSP.

21. V úvode ústavný súd zdôrazňuje, že napriek tomu, že Civilný sporový poriadok zvyšuje procesnú zodpovednosť strán v dokazovaní a obmedzuje aktivitu súdu pri navrhovaní a vykonávaní dôkazov, neznamená to, že sudca sa stáva pasívnym arbitrom, ktorý je pri zisťovaní skutkového stavu odkázaný na tvrdenia a dôkazné návrhy strán. Nový civilný sporový proces sa hlási k sociálnej koncepcii civilného procesu, ktorá sa prejavuje v tom, že prejednacía zásada sa prelamuje a súdu je umožnené viesť konanie materiálne. Civilný sporový poriadok dáva súdu oprávnenie požadovať doplňujúce informácie a ukladanie povinností stranám na účel zistenia týchto

informácií. Ide o nástroje, ktoré majú súdu zabezpečiť dostatočné, určité a zrozumiteľné a najmä včasné informácie o skutkovom stave, t. j. „kvalitný podklad“ pre dokazovanie. Na jeho tvorbe sa má podieľať najmä účastník (§ 132, § 136, § 149, § 150 ods. 1, § 151, § 167) a v istej miere môže do tohto procesu vstúpiť aj súd (§ 150 ods. 2, § 181 ods. 2 – 4). Tieto práva a povinnosti strán a súdu sledujú jediný cieľ – zistiť skutkový stav, zefektívniť dokazovanie a rozhodnúť v primeranom čase a spravodlivo. Z myšlienky sociálnej koncepcie civilného procesu vychádza materiálny korektív prejednávanej zásady (porov. (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 744 a nasl.). Tento materiálny korektív však nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán a ich povinnosť tvrdiť. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Predmetom skutkových tvrdení sú právne skutočnosti, teda skutočnosti označené určitou právnou normou v jej hypotéze (v skutkovej podstate) (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 616 a nasl.).

22. K zníženiu, poprípade nepriznaniu náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce môže súd pristúpiť, len ak po zhodnotení všetkých okolností prípadu je možné dovodiť, že zamestnanec sa zapojil alebo mohol zapojiť (a bez vážnych dôvodov sa nezapojil) do práce u iného zamestnávateľa za podmienok v zásade rovnocenných alebo dokonca výhodnejších, než aké by mal pri výkone práce podľa pracovnej zmluvy, keby zamestnávateľ plnil svoju povinnosť prideliť mu dohodnutú prácu. Pri rozhodovaní o tom, či na žiadosť zamestnávateľa zníži, poprípade neprizná zamestnancovi náhradu mzdy za dobu presahujúcu dvanásť mesiacov, súd prihliadne najmä k tomu, či bol zamestnanec medzitým zamestnaný, akú prácu tam vykonával a akého zárobku dosiahol alebo z akého dôvodu sa do práce nezapojil (porov. Barancová, H. a kol. *Zákonník práce. Komentár*. 3. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2022, s. 839.).

23. Dokazovaním v sporovom konaní sa má preukázať to, čo strany tvrdili, a nie zisťovať to, čo strany netvrdili. Dokazovanie nemá slúžiť strane sporu na to, aby prostredníctvom neho zistila, či (náhodou) existujú skutočnosti v jej prospech (*fishing expedition*). Tento postup súdu však nie je možné jednoznačne zavrhnúť. Môže byť primeraný pre situáciu, keď nie je rozumné od strany sporu požadovať, aby poznala a tvrdila určité skutkové detaily, ak je zrejmé, že tieto vyplývajú z dôkazu, ktorý pozná. Materiálny korektív tohto pravidla je však prípustný na účel poskytnutia spravodlivej a účinnej ochrany práv (článok 1). Súd výnimočne dokazovaním zisťuje aj skutočnosti, ktoré strana netvrdila, ak nie je od strany možné spravodlivo požadovať, aby tieto skutočnosti poznala (napr. určitá skutočnosť sa dá zistiť iba z účtovných podkladov protistrany, ktoré strana nemá k dispozícii). Ak sú tvrdenia dostatočne substancované, je predmet dokazovania určitelný, čo je jedným z predpokladov na prijatie správneho skutkového záveru v sporovom konaní. Napr. § 150 ods. 2 slúži na zmiernenie následkov situácie, keď strana sporu nevie splniť povinnosť tvrdiť (výnimočne) z objektívnych dôvodov, pretože určitú relevantnú skutočnosť nepozná, hoci ju pozná protistrana. Hovoríme, že strana sporu trpí informačným deficitom (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 618 a nasl.).

24. V záujme zistenia skutkového stavu čo najdôkladnejšie Civilný sporový poriadok ukladá povinnosť tretím osobám poskytnúť informácie, ktorými strana nedisponuje a sú významné pre konanie a rozhodnutie (§ 190). Súd bude skúmať najskôr potrebu týchto informácií pre objasnenie skutkového stavu. Nie je vylúčené, že pôjde o informácie, ktoré sa týkajú opísania skutkového stavu, alebo o informácie, ktoré majú skutkový stav preukázať (napr. daňové priznanie, výška príjmu a pod.). Uvedené ustanovenie pomáha strane prekonať informačný deficit (porov. Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 782 a nasl.).

25. Na sťažovateľkou namietaný postup okresného súdu, a najmä reakciu najvyššieho súdu na túto jej dovoláciu námietku tak ústavný súd nahliadal v zmysle už uvedených všeobecných ustanovení o konaní, nie výlučne v zmysle sťažovateľkou namietaného § 319 CSP.

26. Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že v poradí prvý rozsudok okresného súdu o nároku na náhradu mzdy bol krajským súdom zrušený a po vrátení veci bol okresný súd podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný jeho právnym názorom, v zmysle ktorého bolo jeho povinnosťou vysporiadať sa so žiadosťou žalovaného o nepriznanie, resp. zníženie náhrady mzdy za obdobie presahujúce 12 mesiacov (bod 2.3. napadnutého uznesenia). Žalovaný poukázal na skutočnosť, že súd by mal skúmať, či sa sťažovateľka mala možnosť v období 9 rokov (za ktoré požadovala náhradu mzdy) zamestnať u iného zamestnávateľa za rovnocenných či výhodnejších podmienok u iného zamestnávateľa (bod 19 napadnutého uznesenia). Okresný súd následne dopytom na Sociálnu poisťovňu zistil, že sťažovateľka sa od 1. augusta 2008 zamestnala, dosahovala porovnateľný zárobok a následne nastúpila na materskú a rodičovskú dovolenku (bod 1.3. a 1.5. napadnutého uznesenia).

27. V situácii, keď okresný súd „nepátral“ po skutkových tvrdeniach žalovaného, ktorý sám požiadal súd o preskúmanie, či bola sťažovateľka v období po uplynutí doby v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce zamestnaná, prípadne s akým príjmom, pričom, čo sa týka týchto skutočností, žalovaný trpel informačným deficitom a na prekonanie uvedeného deficitu okresný súd postupom predpokladaným aj § 190 CSP zisťoval podklady nevyhnutné pre ustálenie skutkového stavu a vydanie spravodlivého rozhodnutia, tak podľa ústavného súdu obstojí záver najvyššieho súdu (ktorý na viacerých miestach zdôraznil potrebu náležitého zistenia skutkového stavu a vydania spravodlivého rozhodnutia) o absencii vady zmätočnosti, a teda neprípustnosti dovolania.

28. Aj keď ústavný súd v úplnom rozsahu neprevzal do svojho uznesenia obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a správnosť záveru najvyššieho súdu podoprel odlišnými úvahami, opakovane pripomína, že jeho úlohou nie je perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k ním urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. V súlade s princípom racionality nepovažuje za hospodárne rušiť napadnuté uznesenie len pre účely jeho doplnenia, keďže odstránenie tohto procesného nedostatku by nebolo spôsobilé ovplyvniť situáciu sťažovateľky v jej prospech.

29. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľky (ktorá je v namietanej časti totožná s dovolacou argumentáciou) považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne udržateľné, splňajúce ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, a keďže nezistil v jeho odôvodnení svojvôľu alebo arbitrárnosť, je možné uzavrieť, že nie je spôsobilé relevantným spôsobom zasiahnuť do základného

práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

30. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu spochybňovali, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

31. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu